

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Purgatione Canonica. Titvlvs XXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

[1 Et discipula Helisei liberius iuxta fluentia plenissima respiciant, ut columbo dum in januis scilicet non in venerint, ad quas divaricari valeant pedes sui.]

CAP. XXIX.

Innovatio privilegii jus novum non inducit, sed vetus conservat.

Idem Episcopo Bajocen. a

Quia b intentionis nostrae: [1 & 7.] Cum innovatio nec jus novum conferat, nec etiam tollat vetus, te in eo statu esse volumus, in quo tempore impetrata innovationis dignosceris extitisse. Ceterum nullum per hoc intendimus juri aliis eidem monasterio competentis praedictum generari.

[1 Non extitit, ut per innovationem quam fecimus cujusdam scripti monasterii S. S. Caldonen. quod in registro bo. me. Alex. pp. p. n. reperimus constare, derogaretur ecclesie Bajocen.]

CAP. XXX.

Privilegiati ut ubique possint cum altari viatico celebrare, hoc possunt sine licentia praelatorum.

Idem.

In his c, quae ad cultum divinum facere dignoscuntur, non maligna sed benigna esset potius interpretatio facienda. Unde mirari compellimur, quod cum fratribus praedicatoribus & minoribus duximus indulgendum, ut ubicunque fuerint, sine parocchialis juris praedictio cum altari valeant viatico celebrare: quidam nimis stricte interpretando indulgentiam nostram nituntur asserere, quod per eam praedicti fratres praeiorum praelatorum ad sensum facere hoc non possint: propter quod eos celebrare juxta indulgentiam Apostolicam non permittunt. Cum autem eis nihil conferret memorata indulgentia, sine qua id praelatis liceret eisdem: fraternitati tuae mandamus, quatenus interpretatione hujusmodi reprobanda, dum tamen ab aliis, quae jure parocchialis proveniunt profus abstant, datam eis sic licentiam celebrandi auctoritate nostra non differas publicare, ita quod dicti fratres aliquam ex indulgentia nostra videantur in hoc gratiam consecuti.

CAP. XXXI.

Privilegium de decimis novalium non solvendum non comprehendit decimas tempore privilegii impetrati possessas ab aliis, nisi de possessione alterius in privilegio fiat mentio.

Gregorius IX. majori ecclesie & Christianitati Decano & Archiepiscopo Limon.

Quod inter priorem & conventum de Butele d ex parte una, & priorissam & moniales de Campeffe ex alia, super decimis lite mota: & infra. De consilio fratrum nostrorum decernimus, juri praedictorum prioris & conventus super decimis novalium, in quarum erant possessione tempore illo, quo indulgentia Apostolica impetrata fuerunt, a parte altera de decimis novalium non solvendis non debere per eas non facientes de hoc aliquam mentionem, praedictum generari.

CAP. XXXII.

Confratres privilegiorum nisi se ad eos in totum transfulerint, ad episcopalia jura tenentur.

Idem.

Quidam (sicut adferis) in privilegiorum fraternitate recepti, nolunt tibi de juribus episcopalibus respondere. Verum quamdiu hujusmodi fratres moram in domibus suis fecerint, eos compellere poteris ad dicta jura, tibi integre persolvenda.

a Bajon. b Doctores in v. fr. su. de fid. m. & in c. Albert. c. & significavit. De testibus. c Glossa & Dd. in ca. quoniam. De privileg. l. 7. & Sylvester in Summa, verbo altare. q. 6. d al. de Buren. e Vide l. fi. quam Bald. dicit esse singula. C. de jure fide.

CAP. XXXIII.

Quoad privilegium retentionis decima, semel utrale semper est novale.

Idem Arelaten. capitulo.

Consultationi vestrae b. r. quod terra, de qua non extat memoria quod aliquando culta fuisset, redacta per religiosos viros noviter ad culturam, perpetuo debet quoad immunitatem de non solvendis decimis novalium jure ceteri. Cum aliis nonnunquam contingeret indulgentiam de novalibus plus eis dispendii, quam unitatis adferre.

DE PURGATIONE CANONICA TITVLVS XXXIV.

CAP. I.

Infamatus fide dignus per juramentum se purgat, alio foveatur non idoneus enormiter peccati.

Ex Concilio Triburien.

Notabilis a homo, vel ingenuus, si in synodo concularum crimen negaverit, si fidelem cum eis sciverit, cum duodecim ingenuis se exparet. Si autem antea deprehensus fuerit in furto, aut perjurio aut falso testimonio, non admittatur ad jurandum: sed ei (sicut qui ingenuus non est) purgatio indicatur.

CAP. II.

Infamatus tertio monitus se corrigenti, usque ad purgationem ab officio suspenditur.

Ex Concilio Agathen.

Si quis Presbyter negligens vitae suae, pravus exempli mala de se suspicari permiserit, & populus ab Episcopo juramento, seu banno Christianitatis adstrictus infamiam ejus patefecerit, certique accitatores criminis ejus defuerint, admoneatur b primo seorsum ab Episcopo, deinde sub duobus vel tribus rebus: & si non emendaverit, Episcopus eum publica increpatione admoneat. Si vero nec sic se correxerit, ab officio suspendatur usque ad condignam satisfactionem, ne populus fidelium in eo scandalum patiat.

CAP. III.

Etiam regulares purgant se de delictis secundum regulam canonicam.

Ex Concilio Melden. c

Moniales si libidinibus infervire acculerent, & manifeste detegi non valuerint, erga regulam suam opinionis malam famam canonicè purgare cogant.

CAP. IV.

Si delictum est probabile, non indicatur purgatio, alio foveatur quoad titulum.

Ex eodem.

Si quis de gradu ecclesiastico raptoribus alienatum, sponsum se confentorem vel interventorem manifeste prodiderit, a proprio gradu repellatur. Et si verisimilibus exinde suspicionibus fuerit propulsum, canonicè se expuret.

CAP. V.

Infamatus contra quem crimen probari non potest, debet se purgare juramento de veritate: compurgatores vero de crudelitate.

Innocentius Papa d Aquilegen. Patriarcha & Mantuan. Episcopo.

Quotiens e Tridentinus Episcopus de simonia impetitus sit, vos latere non credimus: sed accu-

a Referunt Burch. l. 1. d. de r. c. 17. & Grat. sine Palae 2. q. 4. c. 2. & habetur c. 1. tit. de purg. vulg. an. comp. b Officia ordinum & fraternae correctionis, de quo plene B. Th. 2. 2. q. 33. art. 2. 4. 1. & 2. c. 70. in Conc. imp. p. n. c. 2. ut ajunt Burch. l. d. d. r. cap. 17. d. al. Innoc. Pap. 3. c. 4. eod. tit. in 7. comp. Refert. Gra. sine palae. 2. q. 4. c. quotiens.

tores scriptum adherentes, testes secundum formam canonicam producere nequeverunt, scilicet quod ecclesiam sancti Petri Presbytero P. dederit pro quatuor modis frumenti: [1 & infra] Communi fratrum nostrorum consilio iudicamus, ut tertia manu sui ordinis, & quarta Abbatum & religiosorum sacerdotum, de supradicta simonia debeat se purgare. Porro purgationis tenor erit huiusmodi: Episcopus iurabit primum super sancta Dei Evangelia, quod pro ecclesia sancti Petri Presbytero P. danda, nec ipse per se, nec per submissam personam, nec aliquis pro eo se scienter precam recepit: deinde purgatores super sancta Dei Evangelia iurabunt, quod ipsi credunt eum verum iurasse.

[1 Quos ab eiusdem ecclesie laici accepit. Verum quoniam nec accusatores nec testes secundum formam canonice, & sanctorum Patrum statuta in causa ista procedere potuerunt.]

CAP. VI.

Episcopus paracianum suum infamatum corpellit ad se purgandum, nisi ab eo legitime appellaverit.

Alexander III.

Nos inter a alios: & infra. Quia nos t. f. consulere voluit, utrum Episcopus paracianum suum ad purgationem cogere possit: Consul. i. r. quod si de aliquo crimine publica laborat infamia, accusatore & testibus deficientibus, ad purgationem est per ipsum Episcopum compellendus: nisi forte super ipso ad superiorem iudicem duxerit appellandum. Sanè si appellaverit, eius parebit iudicio, ad cuius examen causam voluerit per appellationem transferre.

CAP. VII.

Compurgatores debent esse honesti, & verum habere eum, quem purgant, nec debent à iudice vel alio impediri: & deficientes in purgatione, puniuntur ut convulsus.

Idem Gajetanen. electo.

Cum P. Manconella b. Presbyter: & infra. Purgatores illius honestatis & opinionis esse volumus, quod verisimile sit eos nolle amore vel odio, seu obtentu pecunie pejerare. Ut autem idonei appareant, necesse est ut ejus, quem purgare debent, vitam & conversationem agnoscant. Deficientem verò in purgatione, omni officio & beneficio ecclesiastico privare procures: Præcavens, quod si qui purgando in sua voluerint purgatione assistere, nullam eis malevolentiam vel indignationem ostendas, nec eos impediatis, vel ab aliis, quantum in te est, impediri permittas.

CAP. VIII.

Absolutio facta secundum purgationem vulgarem non tenet, & si non obstante, potest iudici de novo purgatio: & admittitur auxilio.

Lucius III.

Ex tuarum e intelleximus continentia literarum, quod cum H. Presbyterum (quia infamabatur de homicidio) à sacerdotali officio suspendisses, prædecessoris tui literas tulit in medium, quibus apparuit eum iudicio aquæ frigida suam innocentiam purgavisse, & Episcopum suis eum literis absolvisse. Quia verò peregrina iudicia sunt inhibita, purgationem quam præstitit, sufficere non putantes: mandamus, quatenus si accusatores idonei non apparuerint, ut cum septima aut quinta manu sui ordinis (sicut expedire cognoveris) per purgationem canonicam innocentiam suam ostendat, sibi iungas: quam cum præstiterit, suspensionem sine difficultate relaxes, & eum testimonii boni virum annuncians, ab infamia homicidii, nullius contradictione vel appellatione obstante, absolvas.

a Ca. 4. tit. de offic. & pot. præf. & iud. ord. in 1. comp. & c. 7. eod. tit. de purg. can. in 1. comp. b Ca. 12. eod. tit. de accus. in 1. comp. c C. 3. eod. tit. in 1. compilatione, & post conc. Lateran. sub Alex. III. p. 51. c. 30.

CAP. IX.

Sufficit quod compurgator sit toleratus ab ecclesia, bona fama, nec de crimine suspectus condemnatus.

Idem Vintonien. Episcopo.

Constitutus a in præsentia nostra P. Diaconus: & infra.

Præterea illud nobis non modicam admirationem inducit, quod purgationem oblatam recipere noluisse, nisi prius commendasset nomina singulorum, qui dictum P. purgare volebant, & de nationibus & exteris circumstantiis prius inquireret diligenter, tanquam esses ordinatio- nes facturus: utinam sic discereres ordinandos. Sanè in purgationibus faciendis, cum satis sit illis, qui pro purgando exhibent iuramentum, secundum propriam conscientiam & opinionem iurare, quod purgandus à crimine sit immunis, vel quod bonum exhibuit iuramentum, si purgatores ab ecclesia tolerantur, & sint bonæ famæ in suis ordinibus ministrantes, nec in iudicio pro crimine condemnati, proculdubio sunt absque ullius indagine admittendi.

CAP. X.

Propter magnitudinem criminis infamatus suspendi potest, ne dum ab officio, sed etiam à beneficio, donec se purgaverit. hoc primo. Et augetur propter hoc numerus compurgatorum. hoc secundo. Excusa interduci post purgationem præstato suspenditur quis ad tempus. hoc tertio. Et deficientes in purgatione, puniuntur ut convulsus. hoc quarto.

Innocentius III. Senon. Archiepiscopo.

Inter sollicitudines b nostras illa debet esse præcipua, ut capiamus vulpeculas: [1 & 7.] Licet [ergo] ecclesiastica constitutio tales ab officio tantum ulque ad purgationem canonicam doceat suspendendos: quia tamen eum etiam à beneficio propter immanitatem criminis suspendisti, nolumus improbare. Nec illud etiam improbamus, quod licet contra eum nullus accusator legitimus appareret, ex officio tuo tamen (fama publica deferente) voluisti plenius inquirere veritatem. Attendentes autem vulgarem infamiam, grave scandalum, & vehementem suspensionem ex testium dictis ortam, quæ contra decanum facere videbantur, quum propter eorum quodlibet ei esset purgatio indicenda, & servantes iustitiam, & mollientes rigorem, purgationem ei quartæ decimæ manus sui ordinis duximus indicendam. Ipsum igitur ad te remittentes, ut ibi purgetur, ubi noscitur infamatus: mandamus, quatenus accitis e tecum Nivern. & Parisien. Episcopis, indictam ei purgationem accipias: ita tamen, ut qui ad ejus purgationem processerint comprobendam, sint fide catholici, & vita probati, qui conversationem & vitam ipsius non tam moderno tempore noverint, quam transacto. Purgatione verò recepta, beneficium ei restituere non postponas. In penam autem familiaritatis illius, quam cum hæreticis scienter habuisse dignoscitur, eum ab officio volumus manere suspensum, donec scandalum sopiatur, ita tamen ut publicè familiaritatem hæreticorum abjuret. Præcipias insuper ei districtè, ut in prædicta & aliis villis circumpositis profiteatur & prædicet fidem catholicam, ac confundat & detestetur hæreticam pravitatem: sic deinceps vitam suam bonis ad ornans operibus, ut infamia convertatur in bonam famam d, & omne scandalum & suspicio de catholicorum mentibus deleatur. Quod si forsan in purgatione defecerit, eum ecclesiasticæ disciplinæ mucrone percellas, & ab officio & beneficio depositum, ad agendam penitentiam in actum monasterium detrudere non omittas.

a Ca. 6. eod. tit. in 1. compila. & post conc. Lateran. part. 3. ca. 21. b C. 1. eod. tit. in 3. comp. c a. c. xxi. al. accessit. sed in registro & antiquis ut est impressum. d dictio, bonam, deest in registro & pleriq. antiq. exemplarib.

[1 *Quae moluntur vineam Domini demoliri, species quidem habentes diuersas, sed caudas adinvicem colligatas, quaedam de vanitate conveniunt in ipsum. Hi sunt namque caupones, qui aquam vino commiscens, qui vultus draconis in aureo calice Babylonis regni propinant, qui iuxta verbum propheticum, arcum rem amarum intendunt, ut sagittent in oculos innoxios: quorum error serpit ut cancer, ita quod nisi botrus in flore ledatur, fructum non solum amaram, sed etiam pessiferum germinant. Nos Apostolus egregius praedicatur in epistola sua prophetico sermone describit, & docet omnibus modis evitandos, contra quos sacerdotes tibi argentei clangere debent, ut cum clamante populo area faderis praecedente & muri corruant Hiericho, quae iam fuerat perpetuo anathemate condemnata: ita quod si quis ex ea regulam auream furare praesumpserit, cum Achor filio Charim lapidibus obruatur. Nos igitur scientiam literariam & honestatem morum pariter attendentes.]*

CAP. XI.

Erve est, nec potest aliter summiari.

Idem Abbati sancti Dionysii, & Presbytero S. Martini.

Cum dilectus a: & infra. Illud autem vos attendere volumus, & mandamus, ut tales ad purgationem admittantur personae, quae vicinae sint & honesta.

CAP. XII.

Si infamia auctoris non habet ex probabilibus conjecturis, non est de necessitate indicienda purgatio, potest tamen indici ad instantiam purgandi.

Idem.

Cum b in juventute sua: & infra. Quia vero pater filium, quem diligit, corripit: nos Quinqueecles. Episcopo per literas nostras ad majorem cautelam injunximus, ut ab illius familiaritate cessando taliter se haberet, quod sinistra de ipso suspicio non possit haberi: sed inimicus homo rescriptum literarum subripiens, apud Regem & regni magnates ipsum nequiter publicavit, ut sic deberet amplius infamari. Unde nos tantam amulorum nequitiis attendentes, licet pulsati fuerimus multoties contra eum, nunquam tamen aduersus ipsum potuimus commoveri, scientes quod dictum unius facile sequitur multitudo: ubi vero idem Episcopus ad Strigon. metropolim exiit postulatus, quidam, qui super ipsa postulatione aduersabantur eidem, ut promotionem ipsius facilius impedirent, illius criminationis carbonem reaccendere sunt moliti: unde quidam procurator ipsius de consilio amicorum suorum, qui super hoc bonum zelum habebant, sed non secundum scientiam: cepit cum instantia postulare, quatenus eidem Episcopo purgationem canonicam faceremus indici, ut suam innocentiam demonstraret. Nos autem postulationem huiusmodi minus providam reputantes, procuratorem ipsum ab ea saepe e volumus revocare: [1 & 7.] Ceterum quia procurator instabat, compulsi fuimus (non juris necessitate, sed importunitate petentis) ut per vos ei purgationem canonicam cum duobus Abbatibus mandarem indici: quamvis fuerimus protestati, quod ex alia causa talis petitio minus provide tunc fiebat, quia Strigon. ecclesia suffraganei vix eo tempore purgarent eundem, quia in facto postulationis contradicebant eidem: & suffraganei Colocen. ecclesiam ipsum minime tunc purgarent: quia inter eum & Colocen. Archiepiscopum de Strigon. metropoli contentio vertebatur: unde cum non sint alii Pontifices in Hungaria, merito videbatur, quod per Episcopos regni sui non posset in illo articulo se purgare.

a Ca. 2. eod. tit. in 3. comp. b Ca. 2. eod. tit. in 3. comp. pars huius decret. est in ca. cum in juventute. sup. de praesumpt. ut optime hic admonet glossa. c al. semper. sed in antiq. ut est in pressum.

[1 *Tum quis saepius non videbatur apud bonos & graves infamatus de illo crimine, cum Episcopi super hoc ex mandato. post. requisiti, laudabile testimonium de ipso nobis carerent perhibere, tunc quia talis infamatio videbatur ab inimici & amici processisse, sicut superius est expressum. Unde cum antea visa. ejus laudabilis appareret, & huiusmodi factum incredibile videtur, non eredebamur et purgationem aliquam amodo tendendam.]*

CAP. XIII.

Compurgator jurat de credulitate.

Idem Tiron. a Archiepiscopo.

De b testibus: & infra. Illi vero, qui ad purgandum alicujus infamiam inducuntur, id solum tenentur juramento firmare, quod veritatem credunt eum dicere, qui purgatur.

CAP. XIV.

Infamatus super defectu natalium non debet promovetur, nisi ipse se purget.

Idem Floren. Episcopo.

Accedens c ad praesentiam nostram T. Diacem, humiliter nobis insinuatione monstravit, quod cum a suis amulibus dicebatur, quod esset filius sacerdotis, tu cum nos promovere voluisti, nec permisisti ab alio promovetur. Quocirca mandamus, quatenus si publice fuerit nota resperius, & de ipsa tibi legitime constare non poterit purgatione ab ipso recepta, ipsum non diffusi propter hoc ad sacerdotis officium promovetur: qui est non nota delicti, est tamen nota defectus impediens ad sacros ordines promovendum.

CAP. XV.

Super notorio crimine non est indicenda purgatio, & pendens causa super criminibus coram Papa delegato, purgatio ab ordinariis super eis recepta non tenet.

Idem Eugen. & Silvestro Martini.

Cum d dilectis filiis H. Presbytero, & G. procuratore. O. clerici T. capellanum nostrum concesserimus auditorem, idem procurator proposuit, quod cum dictus Presbyter super incestus crimine fuisset publice infamatus, Constantin. Episcopus ordinarius iudex ei purgationem indixit: qui cum se purgare nequiverit, ab ipso suis ecclesiam sententia litera definitus: quas ipse nihilominus detinuit per violentiam occupatas. Cumque idem Presbyter eisdem consanguinei sui uxorem publice detinuerit, petitionem plebani de Heniso e, & quorundam aliorum clericorum Constant. diocesis, iudicibus dicitur interdictis, ut si dictus Presbyter super crimine adulterii & incestus, coram ipsis se purgare non posset, ipsam uxorem debita castigarent: qui cum constitisset eidem, quod b idem Presbyter pro eo, quod in purgatione delectatus ab Episcopo memorato fuerat condemnatus, ipsam uxorem contumacem praedictis ecclesiis per sententiam perjurorum, maxime cum de incestu & adulterii crimine, tamquam de notorio liqueret eidem, Abbati sancti Galli (ad quem illarum ecclesiarum donatio pertinebat) potestatem liberam concedentes ecclesias illas, personis aliis conferendi: quae eas postea supra dicto O. clerico assignavit: & infra. Dicitur vero Presbyter inter cetera respondit, quod processus praedictorum debeat merito retractari, cum lite non contestata procedere s praesumptis contra eum adiciens, quod purgationem indicam ab electo Constant. curaverit exhibere: [1 & 7.] His igitur, & aliis plenius intellectis, licet litera illa, quae ad praedictos iudices impetrata dicuntur, vel ipsarum transcriptum o-

a Tironen. al. Tiron. al. Tyren. b Ca. 4. eod. tit. in 3. comp. c Ca. 3. eod. tit. in 3. compilat. d C. 6. eod. tit. in 3. compilat. e al. de Henico. al. de Ponte. sed in vetustioribus, ut est in pressum. f praesumptis, in vulgari. ac in antiq. praesumptis.

Beatus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

stenium non fuerit coram nobis, quia tamen ex tenore relationis ipsorum a, quam dictus procurator exhibuit, ac si literæ ipse ostensa fuissent, nobis constitit evidenter, iudices ipsos prætermisso iuris ordine processisse: tam processum eorum, quam concessionem ecclesiarum à prædicto Abbate de mandato ipsorum factam, auct. Apo. retractamus, præsertim cum relationis ipsius series repugnantia contineat, & adversa. Dicitur enim quod crimen ejusdem Presbyteri, usque ad eod publicum b fuerat & notorium, quod nullus inficiationi locus penitus existeret, utpote cujus universæ vicinæ populis testis erat: & tamè ibidem præmittitur, quod eodem Presbytero terminum peremptorium præfixerunt, in quo (si posset) super infamia prædictorum criminum canonicè se purgaret: cum nimirum si crimen notorium existeret, non erat illi indicenda purgatio, sed in eum condemnationis sententia promulganda: & infra. Si verò nullus appareret legitimus accusator, & ipsum inveniretis apud bonos & graves super prædictis criminibus, vel ipsorum altero infamatum, purgationem ei canonicam indicatis, non obstante, quòd coram prædicto electo dicitur se purgasse: cum iudicio pendente coram iudicibus delegatis non steterit ordinarius purgationem indicare infamato.

[1 Nos induit ut fratrum nostrorum debeamus consultationibus respondere. & ab eis, quantum humana permittit fragilitas, dubitationis scrupulum amputare. Inde est quòd.]

CAP. XXII.

Non sufficit prealato de criminibus infamato jurare, eorum se purgat, quòd sit immunis ab illis criminibus: sed jurare debet, quòd post suam promotionem illa crimina non commisit.

Idem.

Accepimus e literas, quibus nobis intimare curastis, quòd Apostolico mandato super indicenda purgatione Archiepiscopo Bituntinen. recepto, ipsum citastis ut decuit: qui ad diem præfixum comparuit coram vobis a, juramentum purgationis offerens sub hac forma, videlicet quòd immunitas erat ab illis criminibus, super quibus se purgare debebat: & infra. Ipse verò ad præsentiam nostram accedens, humiliter supplicavit, ut saltem super purgatione incontinenti dignemur temperare rigorem, quia non deberet asserere, quòd à natiuitate sua nunquam passus fuerit lapsum carnis. Porro cum ab eis non credatur exactum fuisse hujusmodi juramentum, potius forè præsumimus, quòd alia de causa volebat sub præscripta forma jurare: videlicet quòd immunis erat ab illis criminibus, de quibus fuerat infamatus, tanquam dimissis per penitentiam, jam esset immunis ab illis: sed hoc jurare, non parva temeritatis existeret: cum beatus Iob dicat e, Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignorat anima mea: & infra. Ideoque præscriptam purgationis formam, secundum quam idem Archiepiscopus obtulit se purgare, reprobamus, utpote indifferetam, temerariam, & ineptam: injungentes eidem, ut si voluerit & potuerit secundum hanc formam se purgare, secundum sanum intellectum: quem ei duximus exprimendum, videlicet quòd illa crimina graviora, id est, simoniam, venditionem iustitiz, atque incontinentiam, de quibus infamatus extitit, juret se minimè commississe, postquam ad Archiepiscopalem promotus est dignitatem, & compurgatores sic jurent, quòd credunt eum verum jurasse: quo facto vos illum dimittatis in pace, alioquin, &c.

a Ipharons. b publication. c vid. Bar. in l. 1. §. accusationem. ff. ad Sc. Thier. ubi citat hunc textum in puchro casu. d nobis, legitur in plerisque Cod. series tamen indicat legendum, coram vobis. e Iob. 9.

DE PURGATIONE a VULGARI. TITVLVS XXXV.

CAP. I.

Duella, & alie purgatione vulgare prohibita sunt, quia per eas multoties condemnatur absolvendus, & Deus tentari videtur. h. d. totus titulus.

Celestinus III.

Vra suscepti b regiminis: [1 & 7.] Cum t. f. duxerit sed. Apost. consulendam, utrum super ecclesiarum possessionibus duella debeat sustineri. Tue duximus sollicitudini respondendum, quòd in eo casu, vel aliis etiam hoc non debes aliquatenus tolerare. c

[1 Sæpedita tamen mul. cum non desinunt infamare. unde nobis humiliter supplicavit, ut ab illarum impetitionibus solutum faceremus ipsum prædictarum ecclesiarum pacifica possessione gaudere.]

CAP. II.

Summatum est supr. ca. proxim.

Innoc. III. prioris S. Sergii Spoletan.

Significantibus d. V. laico, & fratribus ejus ad nostram noveris audientiam pervenisse, quòd quum quidam eos super furti crimine accusaret, cum eo coacti sunt inire duellum, in quo aliis peccatis suis præpeditibus ceciderunt: propter quod per consules Spoletanos bonis fuerunt propriis spoliati: nunc verò furtum apud alios est inventum, & quòd ipsi fuerint innocentes, est (faciente Domino) revelatum. Unde consulis ipsis dedimus in mandatis, ut ablata restituant universa.

CAP. III.

Summatum est supr. ca. 1.

Honorius III.

Dilecti e filii noviter in Livonia baptizati, gravem ad nos querimoniam destinarunt, quòd fratres templariorum, & alii, qui temporalem in eis potestatem exercebant, si quando de aliquo alio crimine infamantur, eos ferri candentis iudicium subire compellunt: quibus si qua exinde sequatur adustio, civilem poenam infligunt. Cum igitur hujusmodi iudicium sit penitus interdictum, utpote in quo Deus tentari videtur: mandamus, quatenus dictos fratres, & alios, ut ab hujusmodi conversorum gravamine omnino desistant, per cens. eccles. appel. remota compellas.

DE INIURIIS ET DAMNO DATO.

TITVLVS XXXVI.

CAP. I.

Propter ejus brevitatem non summatum.

In Exodo. f.

Si litati fuerint homines, & percussit alter proximum suum lapide, vel pugno g. & ille mortuus non fuerit, si b saucerit in lecto, qui percussit, operas ejus & impensas in medicos restituit.

CAP. II.

Breve est, & ideo non summatum.

In eodem.

Si quis aperuerit cisternam, & foderit, & non operuerit eam, cecideritque bos & asinus in eam, dominus

a Vide B. Thom. 2. 2. q. 95. art. 3. ad 3. arg. b Ca. un. eod. tit. in 2. comp. c Adde quòd not. Bald. in l. 1. C. de Latr. lib. 10. ubi vide. d Ca. un. eod. tit. in 1. comp. vid. conc. Trid. sess. 21. de refer. c. 19. e Iva p. 10. c. 15. f Exod. 21. g vid. l. fin. cum gl. et concor. ff. de fentia. h al. ita: sed jauerit. i C. 3. tit. de damno dato. in 1. comp. Refert Ivo p. 16. c. 249. Exod. 21. Zzz 2